

Warszawa, 6 października 2017 r.

Komunikat w sprawie specyficznych aspektów dotyczących komitetów audytu w towarzystwach funduszy inwestycyjnych

I. Powoływanie komitetu audytu funduszu inwestycyjnego

Kwestie dotyczące powoływania i funkcjonowania komitetów audytu w przypadku jednostek zainteresowania publicznego (dalej również jako „JZP”), określonych w art. 2 pkt 9 ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. poz. 1089) (dalej jako „ustawa o biegłych rewidentach”), zostały uregulowane w szczególności w rozdziale 8 ustawy o biegłych rewidentach. Zgodnie z art. 128 ust. 1 ustawy o biegłych rewidentach *„w jednostkach zainteresowania publicznego działa komitet audytu, który jest komitetem do spraw audytu, o którym mowa w rozporządzeniu nr 537/2014. Członkowie komitetu audytu są powoływani przez radę nadzorczą lub inny organ nadzorczy lub kontrolny spośród członków tego organu”*.

Urząd pragnie jednocześnie zwrócić uwagę, że w odniesieniu do jednostek zainteresowania publicznego określonych w art. 2 pkt 9 lit. f ustawy o biegłych rewidentach (fundusze inwestycyjne otwarte, specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte oraz publiczne fundusze inwestycyjne zamknięte w rozumieniu ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1896, z późn. zm.)), art. 128 ust. 3 ustawy o biegłych rewidentach precyzuje, iż *„w przypadku (...) podmiotów, o których mowa w art. 2 pkt 9 lit. f, funkcje komitetu audytu pełni komitet audytu powołany przez (...) towarzystwo w rozumieniu ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi będące organem danego funduszu”*.

Mając na uwadze brak dalszych szczegółowych przepisów na gruncie ustawy o biegłych rewidentach dotyczących powoływania komitetów audytu w jednostkach zainteresowania publicznego stanowiących fundusze inwestycyjne, uwzględniając również specyfikę funkcjonowania i organizacji funduszy inwestycyjnych oraz inne uregulowania prawa polskiego oraz europejskiego, w ocenie Urzędu należy przyjąć podejście, opierając się na art. 128 ust. 1 ustawy o biegłych rewidentach, zgodnie z którym członkowie komitetu audytu funduszu inwestycyjnego powoływani są przez radę nadzorczą towarzystwa funduszy inwestycyjnych, które jest organem funduszu inwestycyjnego, spośród jej członków. Powyższe podejście będzie spójne ze sposobem powoływania komitetu audytu w odniesieniu do towarzystwa funduszy inwestycyjnych stanowiącego JZP.

W tym kontekście należy wskazać, że w przypadku funduszu inwestycyjnego kwalifikowanego przez normodawcę jako jednostka zainteresowania publicznego, komitet audytu winien być powoływany i funkcjonować na takich samych zasadach niezależnie od tego, czy dane towarzystwo funduszy inwestycyjnych jest uznawane w danych okolicznościach za jednostkę zainteresowania publicznego, czy też pozostaje poza wzmiankowanym w ustawie o biegłych rewidentach kręgiem podmiotowym. Innymi słowy, skoro normodawca w art. 128 ust. 1 zd. 2 ustawy o biegłych rewidentach stwierdza, że członkowie komitetu audytu są powoływani przez radę nadzorczą lub inny organ nadzorczy

lub kontrolny spośród członków tego organu, to zasada ta winna znajdować zastosowanie zarówno wtedy, gdy komitet audytu został powołany z tego względu, że towarzystwo funduszy inwestycyjnych jest jednostką zainteresowania publicznego, jak i wówczas, gdy tworzony komitet audytu dedykowany jest wyłącznie funduszowi inwestycyjnemu jako tego rodzaju jednostce. Brak jest przekonujących argumentów, które nakazywałyby różnicowanie tych dwóch przypadków, w tym uzasadniałyby tworzenie odmiennie trybów powoływania członków komitetu audytu w zależności od tego, jaką ma on pełnić funkcję. Należy zresztą zauważyć, iż z przepisu art. 128 ust. 3 ustawy o biegłych rewidentach wynika dość jednoznacznie, że funkcje komitetu audytu w przypadku funduszu inwestycyjnego pełni komitet audytu powołany przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych. Z uregulowań prawnych nie wynika bynajmniej, iż normodawca zakłada dopuszczalność czy wręcz nakaz kreowania odmiennych zasad wyłaniania składu personalnego komitetu audytu. Można wręcz twierdzić, że art. 128 ust. 3 ustawy o biegłych rewidentach należy odczytywać w ten sposób, iż komitetem audytu dedykowanym funduszowi inwestycyjnemu jest ten sam komitet audytu, niezależnie od tego czy utworzony w ramach towarzystwa komitet audytu za przedmiot swoich obowiązków ma działanie obu podmiotów (towarzystwo i fundusz) czy też tylko jednego (funduszu). Przemawia za tym również wykładnia celowościowa i funkcjonalna.

Dodatkowo, w ocenie Urzędu nie byłoby uzasadnionym podejście, zgodnie z którym komitet audytu byłby powoływany przez zarząd towarzystwa funduszy inwestycyjnych. Wynika to m.in. ze specyfiki funkcjonowania i organizacji funduszu inwestycyjnego, który stanowi wyodrębnioną masę majątkową obdarzoną osobowością prawną, zaś za całokształt spraw związanych z zarządzaniem i reprezentowaniem funduszu inwestycyjnego odpowiedzialne jest, co do zasady, towarzystwo funduszy inwestycyjnych. W związku z tym, w ocenie Urzędu nie sposób uznać zarządu towarzystwa funduszy inwestycyjnych za organ nadzorczy lub kontrolny funduszu inwestycyjnego, z grona którego, zgodnie z art. 128 ust. 1 ustawy o biegłych rewidentach, powoływani powinni być członkowie komitetu audytu. Przyjęcie opinii, iż to zarząd towarzystwa funduszy inwestycyjnych miałby dokonywać w określonych przypadkach wyboru członków komitetu audytu zaprzeczałoby sensowi kreowania komitetu audytu, który ze swej istoty ma odznaczać się walorem niezależności i samodzielności.

II. Niezależność członków komitetu audytu funduszu inwestycyjnego

Analizując przepisy art. 129 ust. 3 ustawy o biegłych rewidentach, wydaje się, że kwestia niezależności członków komitetu audytu powinna być co do zasady analizowana na poziomie podmiotu stanowiącego jednostkę zainteresowania publicznego. Niemniej, Urząd pragnie zwrócić uwagę na specyfikę funkcjonowania i organizacji funduszu inwestycyjnego, który stanowi wyodrębnioną masę majątkową obdarzoną osobowością prawną, zaś za całokształt spraw związanych z zarządzaniem i reprezentowaniem funduszu inwestycyjnego odpowiedzialne jest, co do zasady, towarzystwo funduszy inwestycyjnych. W związku z powyższym, kierując się podejściem celowościowym, w ocenie Urzędu należałoby uznać, że kryteria niezależności określone w art. 129 ust. 3 ustawy o biegłych rewidentach, z uwagi na specyfikę funkcjonowania i działalności funduszy inwestycyjnych, należałoby rozpatrywać również przez pryzmat niezależności od towarzystwa funduszy inwestycyjnych, które jest organem funduszu, w tym odpowiednio uwzględniając kontekst jednostek z nim powiązanych.